

Vetenskapsmän varnar USAs kongress för en epidemi av hjärntumörer av mobiltelefonanvändning.

Publicerad i Miljömagasinet den 10 oktober 2008

Den 25 september vittnade experter inför USAs kongress om risker med mobilstrålning. Utfrågningen ägde rum med anledning av den tilltagande debatten i USA om hälsoriskerna med mobiltelefoner. Förhöret, liksom Lennart Hardells senaste alarmerande resultat, har uppmärksammats stort i såväl amerikansk som europeisk media - men hittills inte i Sverige.

Dr Ronald Herberman, ansedd chef för Pittsburgh-Universitetets Cancerinstitut, var en av de experter som var kallade till kongressen. Han redovisade att långtidsstudier visar att mobilanvändning är kopplad till risk för hjärntumörer och citerade bland annat resultat från Lennart Hardell vid Örebro Universitetssjukhus, som visar att mobilanvändning fördubblar risken för hjärntumörer. Han berättade även om Hardells färskaste resultat, vilka presenterades vid en konferens i London den 7-8 september, som visar att de som börjat använda mobilen före 20 års ålder löper fem gånger ökad risk för hjärntumör. Risken för barn är långt större än för vuxna, bland annat på grund av att strålningen från mobiltelefoner tränger längre in i barns hjärnor. Vetenskapsmän är oense över riskerna, men Herberman sade att de flesta studier som inte visar några risker inte är relevanta. Många av dem definierar regelbunden användning som ett telefonsamtal en gång per vecka i sex månader och de har inte tillräckligt många långtidsanvändare.

Professor David Carpenter, chef vid Institute of Health and Environment, vid University of Albany, anser att mobiltelefoner bör förses med liknande varningar som cigarettpaket: - Det tog 50 år för att få tobaksindustrin att medge riskerna och 70 år att få bort blyet från bensinen. Samhället får inte göra samma misstag igen, att vänta på att risken ska vara definierad in i minsta detalj, innan varningar ges.

Men Dr Robert Hoover, från amerikanska National Cancer Institute, NCI, kontrade med att Hardells studie ännu inte hade publicerats i en vetenskaplig tidskrift. Mer forskning behövs enligt NCI. Hoover hävdade också att hjärntumörer bland barn inte har ökat mellan 1987 och 2005.

Men Herberman avslöjade att han granskat amerikansk statistik över hjärntumörutvecklingen de senaste tio åren och konstaterat att hjärntumörerna ökar, särskilt bland unga mellan 20 och 29 år. Tillsammans med sin kollega Devra Davis, professor i epidemiologi och författare till boken "The secret history of the war on cancer", har han sammanställt statistiken i en vetenskaplig artikel som kommer att publiceras in om kort. Herbermans uppgifter ger ökad tyngd till Lennart Hardells resultat om ökad risk för de som börjar använda mobilen före 20 års ålder.

Den amerikanska mobilindustrins organisation, CTIA, hade bjudits in, men vägrade ställa upp. I stället skickade CTIA en skrivelse där de refererade till NCI och WHO bland annat, vilka anser att "det inte finns grund för oro".

Ellen Marks, vars man fick en hjärntumör vid samma sida som han använt mobilen under 30 timmar per månad, deltog också:

- Jag sa ofta att jag skulle kasta ut mobilen med soporna och vad jag önskar att jag hade gjort det, sade hon. Denna fasansfulla sjukdom kunde ha undvikits med en enkel varning.

Svenska Strålsäkerhetsmyndigheten SSM, tidigare SSI, har vare sig kommenterat de senaste alarmerande rönen från Hardell eller vad som framkom under kongressförhøret i USA utan fortsätter, talande nog, att luta sig mot samma experter som mobilindustrin (WHO och ICNIRP). SSM vägrar varna barnen för mobilens cancerrisker, dels eftersom myndigheten påstår att det "inte är säkerställt att det finns hälsorisker" och dels eftersom det "inte finns belägg för att barn är känsligare". Myndigheten medger endast att det "kan finnas hälsoeffekter" och ger rådet att använda hands-free för att minska strålningen, trots att ingen forskning visar att hands-free skyddar mot hjärntumörriskerna eller andra risker förknippade med mobiltelefonen som Alzheimers, elöverkänslighet, infertilitet eller stroke.

Mona Nilsson